

13 – Yeni Bir Dili Kullanmak için Temel Düzeyde Beceri Kazanmak

Amaç: Gönüllülerin birlikte çalıştıkları mültecilerin ihtiyaçlarını karşılayabilmek için dil destek etkinliklerini planlayabilmeleri ve uyarlayabilmeleri için en düşük dil yeterlik düzeyinde kazandırılması amaçlananları anlatmak.

Burada, Araç 24 (*Mültecilerin En Acil İhtiyaçlarının Belirlenmesi*), Araç 31 (*Dil Desteği Etkinliklerinde Odaklanılacak Durumların Seçimi: Bir Kontrol Listesi*) ve Araç 32 (*Başlangıç Seviyesinde Olanlar için İşlevsel İletişim Seçenekleri: Bir Kontrol Listesi*) yardımıyla, en uygun senaryo, durum ve işlevleri seçebilmeyi için bilgiler sunulmaktadır. Eğer çalıştığınız grupta hedef dil yeterliği başlangıç seviyesinin üzerinde olan mülteciler varsa, bu bireylere veya oluşturacağınız alt-gruplara yönelik farklı etkinlikler uygulamanız gerekebilir.

Başlangıç seviyesinde olanlar için temel hedefler şunlardır:

- İletişim durumlarında sıklıkla kullanılan bazı gündelik ifadelerin/kalıpların anlaşılabilmesi.
- Sosyal etkileşim sırasında bu ifadelerin kullanılabilmesi.
- Kendilerini tanıtabilmeleri ve kendileri, aileleri ve yaşam öyküleri hakkında konuşabilmeleri ve sorulara gerçek cevaplar verebilmeleri (ör. uyruk, yaş, medeni durum, vb.).
- Benzer soruların, tamamen yabancı olmadıkları kişilere veya sohbetin tahmin edilebilir olduğu durumlarda sorulabilmesi.
- Yavaş ve anlaşılır bir biçimde konuşan, işbirliğine açık ve yardımcı olan kişilerle, hedef dilde sözcükler kullanarak ve ana dil ya da bildikleri başka dillerde, kısmen de olsa, sohbete katılabilmesi.

Edinilmesi Gereken Dil Becerileri

İlk aşamada, öğrenilmesi amaçlananlar:

- Tekrarlayan gündelik durumlarda karşılaşılan farklı sözcükler ve kısıtlı sayıda ifade/kalıplar.
- Kendilerine ve gündelik yaşam ihtiyaçlarına ilişkin basit bilgiler verebilecekleri bazı sözcükler ve ifade/kalıplar.
- Gündelik sosyal etkileşim için bazı nezaket kalıpları/sözcükleri: “Günaydın”, “İyi akşamlar”, “Hoşça kal”, “Lütfen”, “Affedersiniz”.
- Sözcüklerin farklı türevleri (morfoloji) ve farklı dizilimleri (syntax) hakkında bazı bilgiler.

Başlangıç seviyesinde olanların yardıma ihtiyaç duyabilecekleri farklı dil becerileri:

Konuşulanları Anlamak (Dinlemek)

Amaç, özellikle ses kalitesi iyi olan (yani, farklı ses ya da müzik olmadığı zaman), yavaşça ve anlaşılır bir biçimde söylenen ve/veya yazılı bir metin ile birlikte duyulan (harita, çizim, resim) ya da tekrarlanan ifadeleri duyduklarında, mültecilerin aşağıdakileri anlamalarını sağlamaktır:

- sözlü anonslar/bildirimler (zaman çizelgeleri, varış/kalkış zamanları, vs.).
- tahmin edilebilir talimatlar/yönergeler/tarifler.
- standart kayıtlı mesajlar.
- tekrarlanan bilgiler (hava durumu, öğretmenin talimatları).

Yazılı Dili Anlamak (Okumak)

Amaç, mültecilerin aşağıdakileri yapabilmelerini sağlamaktır:

- Gündelik yaşamlarında karşılaşılabilecekleri en yaygın isimleri, sözcükleri veya ifadeleri tanıyabilmek: tabelalar, yazılı talimatlar (sembol ve resimli), fiyatlar, çizelgeler, vs.
- Kısa metinlerde rakam, özel isim ve diğer görsel olarak dikkat çeken bilgileri tanımak ve anlamak.
- Belirli gündelik metinlerin amacını belirlemek (görüntü, tipografi veya bulunduğu yere göre) ve içeriğini kısmen de olsa varsaymak.

Biriyle Konuşmak (Sözlü Etkileşim)

Amaç, mültecilerin sözlü olarak iletişim kurabilmesi ve yeniden yapılandırabilmesi (başlangıç düzeyinde olanların ana dili hedef dil olan ya da olmayan kişilerle başarılı bir iletişim kurması, ana dili hedef dil olan kişilerin tekrar ederek ve uygun bir hızda konuşması varsayılmaktadır).

Birine Yazmak

Bu ilk aşamada, mültecilerin aşağıdakileri yapabilmesi amaçlanmaktadır:

- sözcükleri veya kısa metinleri, rakamları ve tarihleri, vb. bakarak yazabilmek.
- bazı kişisel bilgiler içerebilen, gündelik faaliyetlerle ilgili basit ama bilgilendirici metinler yazabilmek (ör. mesaj, tebrik),